

Skador på blodcirkulation till caput femoris i samband med lårbenshalsbrott hos barn och unga vuxna. Utredning diagnos och förslag på behandlingsregim.

Jan Juréus¹, Mats Geijer², Carl Johan Tiderius¹, Magnus Tägil¹

¹Ortopedisk kliniken, ²Centrum för diagnostisk radiologi; Institutionen för kliniska vetenskaper, Lunds Universitet och Skånes Universitetssjukhus SUS; Sverige.

Introduktion.

Höftfrakturer hos barn och unga vuxna är sällsynta men har en hög risk för avaskulär nekros med efterföljande gradvis kollaps av lårbenets ledhuvud. I denna studie utvärderar vi den behandlingsregim med postoperativ cirkulationsundersökning med scintigrafi som inleddes 2006 på ortopediska kliniken i Malmö och Lund av barn och unga vuxna med lårbenshalsbrott. Vår hypotes var att man genom att utvärdera den kvarvarande postoperativa cirkulationen skulle kunna prognostisera utfallet avseende utvecklingen av sekundära radiologiska förändringar i ledhuvudet. Detta skulle i så fall kunna ge vägledning för fortsatt handläggning av patienten. Bisfosfonater begränsar resorptionen av ben.

Patienter och metoder.

10 barn eller unga vuxna, fem flickor och fem pojkar, (medelålder 14 år (7-23)) opererades för cervikal eller basocervikal höftfraktur mellan år 2006 och 2012.

Cirkulationen till lårbenshuvudet utvärderades postoperativt med scintigrafi. Patienter med definitivt avsaknad av blodcirkulation till ledhuvudet hade ordinerats förlängd avlastning av det skadade benet samt bisfosfonater i minst 6 månader. Alla patienter var följda radiologiskt i minst ett år och förekomsten av sekundära degenerativa förändringar skattades nu enligt Stulberg och Ficat.

Resultat.

Hos 3 patienter hade lårbenshuvudet normal cirkulation postoperativt och alla 3 hade normala röntgenbilder vid uppföljningen. I 3 fall var hela lårbenshuvudet avaskulärt postoperativt. Hos 1 av dessa 3 patienter förelåg helt normala röntgenbilder vid uppföljning, 1 hade subchondral skleros men ett normalt sfäriskt ledhuvud, 1 hade både subchondral skleros och avplaning av ledhuvudet. 4 patienter hade postoperativt behållit cirkulation i delar av lårbenshuvudet och inte behandlats med bisfosfonater. 3 av dessa 4 patienter hade normala röntgenbilder vid uppföljningen medan 1 hade sekundär artros.

Diskussion.

Avaskulär nekros och lårbenshalsbrott är sällsynta hos barn och unga vuxna och vetenskapligt välgrundade behandlingsregimer saknas. Komplikationer är vanliga och alla ansträngningar bör göras för att begränsa följderna hos dessa unga patienter. Barn och unga vuxna med återstående cirkulation till lårbenshuvudet efter cervikal höftfraktur läker väl i denna studie. En långvarig period utan belastning och läkemedelsbehandling med bisfosfonater kan vara fördelaktigt för patienter med ett avaskulärt lårbenshuvud. Resultaten är i analogi med barnserie av Ramachandran 2007 med 28 barn med blandade orsaker (4 med frakturer) till misstänkt avaskulär nekros i höften. Alla 11 barn med normal cirkulation läkte normalt. De 17 barn med nedsatt cirkulation var alla behandlade med intravenöst administrerade bisfosfonater och 9/17 läkte med goda radiologiska resultat.

Konklusion.

Barn och unga med normal cirkulation till ledhuvudet efter lårbenshalsbrott kan förväntas ha en god prognos med snar återgång till belastning och tidigare aktiviteter. Avsaknad av cirkulation kan ge anledning till en betydligt försiktigare regim med lång avlastning och eventuellt farmakologisk behandling med bisfosfonater.